

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

ZAKON O UVAJANJU NAPRAV ZA PROIZVODNJO ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ OBNOVLJIVIH VIROV ENERGIJE

(Direktorat za energijo)

Objava: Uradni list RS, št. 78/23

Uveljavitev: 3. 8. 2023

Zelenimo jutri.

RAZLOGI ZA SPREJEM ZAKONA

- cilji RS za delež OVE v končni porabi energije:
25 % do 2020 → 27 % do 2030 → 42,5 % do 2030 (za EU)
- prenova EU zakonodaje („paket 3 direktiv“)
- + dodaten „pospešek“: vojna (nova dimenzija: samooksrbnost)
- Akcijski načrt EK - RePower EU:
- **pomanjkanje lastnih virov fosilnih goriv → rešitev: OVE**
- SE in VE: relativno hitro izvedljivi projekti
- ključne ovire: dolgotrajni in kompleksni administrativni postopki
- predpogoj za črpanje EU sredstev: mejnik po Načrtu za okrevanje in odpornost

NEKATERE POSEBNOSTI

- „Omnibus“ pristop (ugotovitve EU, pristopi drugih držav pri klimatskih zakonih, projekt »RES Slovenija - Omogočanje uvajanja OVE v elektroenergetskem sektorju v Sloveniji«; identificirane ovire na različnih področjih - delavnice z deležniki)
- 2 različna normativna pristopa: (vzporedno) dopolnjevanje sistemskih zakonov; novelacija sistemskih zakonov
- ZUNPEOVE pravno celoto urejanja umeščanja SE in VE tvori skupaj s številnimi drugimi zakoni
- uporaba obstoječih instrumentov prostorskega načrtovanja, ohranitev področno urejenih upravnih odločb → ne „ruši“ obstoječega sistema!

VSEBINA ZAKONA

- I. POGLAVJE: SPLOŠNE DOLOČBE
- II. POGLAVJE: OBMOČJA UMEŠČANJA NAPRAV, KI PROIZVAJAJO ELEKTRIČNO ENERGIJO Z IZRABO OVE
- III. POGLAVJE: PROSTORSKO NAČRTOVANJE IN DOVOLJEVANJE
- IV. POGLAVJE: REGULATIVNI PESKOVNIKI
- V. POGLAVJE: SPODBUJANJE RAZISKOVANJA IN PROIZVODNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE Z IZRABO GEOTERMALNE ENERGIJE
- VI. POGLAVJE: SPREMLJAJOČA ENERGETSKA DEJAVNOST
- VII. POGLAVJE: SPREMEMBE IN DOPOLNITVE ZAKONA O VARSTVU KULTURNE DEDIŠČINE
- VIII. POGLAVJE: ENKRATNO NADOMESTILO ZA OBČINO ZA SPODBUJANJE UVAJANJA VETRNIH PROIZVODNIH NAPRAV
- IX. POGLAVJE: UREDITEV IN OBLIKOVANJE PRAVNIH RAZMERIC V ZVEZI S POSTAVITVIJO FOTONAPETOSTNIH NAPRAV NA NEPREMIČNINE V SOLASTNINI IN ETAŽNI LASTNINI TER USTANOVITEV BREZPLAČNE SLUŽNOSTI ALI STAVBNE PRAVICE NA OBJEKTIH V JAVNI LASTI
- X. POGLAVJE: NADZOR
- XI. POGLAVJE: KAZENSKÉ DOLOČBE
- XII. POGLAVJE: PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

NEKATERE POSEBNOSTI

1. **(Potencialna) prednostna območja SE in VE**, ki se »opredelijo« v postopku prostorskega načrtovanja – država za načrtovanje VE in/ali SE državnega pomena sprejme Tematski akcijski program in Uredbe o najustreznejši varianti; občina lahko za prostorske ureditve lokalnega pomena sprejme O(P)PN, če ni v nasprotju (razmejitev ostaja 10 MW- 53. člen ZUreP-3) (7. člen)
2. **Predpisana prednostna območja umeščanja SE**
3. Druga območja umeščanja – vse ostalo (razlagalni – 13. člen)

Proaktivna vloga države (ne le čakanje na naročnika PIA)

II. OBMOČJA UMEŠČANJA NAPRAV, KI PROIZVAJAJO ELEKTRIČNO ENERGIJO Z IZRABO OVE

Predpisana prednostna
območja umeščanja
fotonapetostnih naprav
(8. člen)

- **DVE KATEGORIJI** (1. **ne glede na PIA**: uredba + elaborat OVE, 2. **PIA**)
 1. **strehe objektov in utrjene površine parkirišč na stavbnih zemljiščih, katerih tlorisna površina je 1.000 m² ali več, in ki se nahajajo na poselitvenih območjih, zlasti v mestih in drugih urbanih naseljih;**
 2. **območje cestnih zemljišč, cestnih objektov, oskrbnih postaj javnih cest in servisnih prometnih površin;**
 3. **železniško območje, kot ga opredeljuje zakon, ki ureja varnost železniškega prometa;**
 4. **območja objektov za proizvodnjo elektrike ter območje razdelilnih transformatorskih postaj in razdelilnih postaj, ki segajo največ 5 m od roba najbolj zunanjega energetskega objekta;**
 5. **območja zaprtih odlagališč;**
 6. **območja opuščениh in nekdanjih površinskih kopov mineralnih surovin, ki niso zalita z vodo, če postavitve teh naprav ni v nasprotju s prostorskim izvedbenim aktom, ter**
 7. **obstoječa neaktivna odlagališča odpadkov in opuščena odlagališča odpadkov, če postavitve teh naprav ni v nasprotju s prostorskim izvedbenim aktom.**
 8. **vlada lahko z uredbo določi tudi druga razvrednotena območja (razvrednotena v smislu ZUreP-3).**
- **Ne gre enačiti z urejanjem spremljajoče energetske dejavnosti! (razlika v namenu institutov)**

ELABORAT OVE

Seznanitev javnosti z
umeščanjem naprav na
predpisanih prednostnih
območjih

(12. člen)

KDAJ:

1. umeščanje na PPO iz 2. – 5. točke (8. člen)
2. pobuda za občinski PIA, > 4 MW (19. člen)
3. SE na območju nekaterih DPIA (20. člen)

KDO: pooblaščen prostorski načrtovalec

VSEBINA :

- prikaz območja posega, urbanistične, krajinske oz. arhitekturne rešitve, potrebno GJI + priključke
- ukrepi za varstvo okolja, voda, narave, kulturne dediščine, požarna varnost...

POSTOPEK: 30d objava -> objava obrazloženega stališča do pripomb -> priloga zahtevi za izdajo GD

<https://www.energetika-portal.si/podrocja/energetika/umescanje-naprav-za-proizvodnjo-elektricne-energije-iz-obnovljivih-virov-na-prednostnih-obmocjih/>

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

Racionalna raba omejenega prostora

II. OBMOČJA UMEŠČANJA NAPRAV, KI PROIZVAJAJO ELEKTRIČNO ENERGIJO Z IZRABO OVE

OBVEZNA POSTAVITEV SE

**(lahko se izpolni preko 3.
osebe!)**

A. PRI NOVOGRADNJAH IN DOLOČENIH REKONSTRUKCIJAH

- tlorisna površina strehe ali utrjenega parkirišča min. 1000m²,
- uredba bo določila minimalno nazivno moč ali minimalno površino,
- ne velja za GD izdana pred uveljavitvijo, že sklenjene pogodbe o projektni dokumentaciji (83/2 člen)
- številne zakonsko določene **izjeme** – nekatere bo podrobneje določila uredba, enostavno dokazovanje (zavrnitev ALI študija tehnične in/ali ekonomske izvedljivosti; 10., 11. člen)

B. PRI OBSTOJEČIH OBJEKTIH

- tlorisna površina strehe ali utrjenega parkirišča min.1700m²;
- časovni pričetek obveznosti bo določila uredba (18 mesecev + 2-10 let)
- dve dodatni izjemi

III. POSEBNOSTI POSTOPKOV PROSTORSKEGA NAČRTOVANJA IN DOVOLJEVANJA

A. SKUPNE DOLOČBE CPVO IN PVO

- spodbujanje kakovosti spremljajočega gradiva
- dodatne določbe o presoji sprejemljivosti planov in posegov na okolje in varovana območja (16. člen; 16/3 – postane javna informacija)
- pristojnost in postopki prevlade javne koristi – 17. člen (Uredba Sveta (EU) 2022/2577)

B. POSEBNOSTI PROSTORSKEGA NAČRTVANJA

- vabilo k pripravi prostorskega akta (izkoristek omejenega prostora – čim večja moč ob zasedbi enakega prostora)
- **soodgovornost občine za doseganje ciljev OVE = dolžnost občine:** obravnava pobude za sprejem/spremembo PA v primeru moči 4 MW ali več (19. člen)
- **dopustne dodatne prostorske ureditve v območju državnega PIA** (SE, ki ni bila načrtovana, v območju DPN za prometno infrastrukturo in objekte za proizvodnjo EE; upošteva določbe o SED!) (20. člen)
- **obvezno načrtovanje fotonapetostnih naprav** (v PIA za prometno infrastrukturo in naprave/objekte za proizvodnjo EE) (21. člen + 85. člen – prehodna določba)
- prekinitiv in ustavitiv postopka državnega prostorskega načrtovanja - prevzem ali ustavitiv postopka PN v primeru neaktivnosti prvotnega naročnika (če naročnik PA v postavljenem roku ne dostavi zahtevane dokumentacije); 22. člen

III. POSEBNOSTI POSTOPKOV PROSTORSKEGA NAČRTOVANJA IN DOVOLJEVANJA

- aktivno sodelovanje pristojnih ministrstev in organizacij; (23. člen)
- kratek postopek spremembe prostorskega izvedbenega akta (sprememba višine VE max 15%) (24. člen)

C. Posebnosti CPVO

- čezmejni vplivi prostorskega akta (domneva neobstoja čezmejnih vplivov za VE v primeru 1 km ali več od meje; 25. člen).
- izjeme glede CPVO - nepotrebnost ponovne izvedbe CPVO, za spremembo PIA, za katerega je že bila izvedena, če gre za prilagoditev projekta zadnjemu stanju tehnike in ni posega v nove/druge varovane prvine ali le manjša sprememba lokacije, za VE- pa še bivanjski objekti in 15 % višine (26. člen)
- sprememba načrtovane prostorske ureditve „v okoljsko manj intenziven poseg“; 27. člen

D. DOVOLJEVANJE

- projekti za katere je potrebna predhodna presoja (samostoječe SE - dvig praga na 4 ha); 28. člen

IV. REGULATIVNI PESKOVNIKI

(„regulatory
sandbox“)

- veljavna zakonodaja inovativnih OVE projektov pogosto ne omogoča
- na pobudo investitorja bo lahko izdana odločba, ki dovoljuje RP, ki bo:
 - časovno omejena (max 5 let + 2 leti)
 - določala pogoje in obseg dovoljenega odstopa od **posameznih** določb veljavnih predpisov izključno za namen izvedbe prijavljenega projekta
- **POSTOPEK:** pobuda na MOPE → javna objava + posvetovanje + obvestitev občine → vloga → odločba
VRS

VI. SPREMLJAJOČA ENERGETSKA DEJAVNOST

(1) Spremljajoča energetska dejavnost je proizvodnja električne energije iz fotonapetostnih naprav in vetrnih proizvodnih naprav na območjih kmetijskih zemljišč, območjih gozdnih zemljišč oziroma gozdov, območjih voda, območjih mineralnih surovin, območjih odlagališč in območjih prometnih površin, ki:

1. ne otežuje realizacije posegov v prostor in opravljanja ali razvojnih možnosti osnovne dejavnosti na območjih namenske rabe prostora;
2. omogoča, da zemljišče in objekti hkrati služijo osnovnemu namenu in spremljajoči energetska dejavnosti, ter
3. je dopustna v skladu s tem zakonom, z zakonom, ki ureja prostor, s področnimi zakoni iz tega poglavja ali z drugimi zakoni.

(2) Spremljajoča energetska dejavnost ne sme spodriniti pretežne dejavnosti na namenski rabi prostora in je, kadar je namenska raba povezana z izvajanjem določene dejavnosti, dopustna le, dokler se dejavnost, ki je skladna z namensko rabo prostora, dejansko izvaja.

(3) Spremljajoča energetska dejavnost se s prostorskimi izvedbenimi akti ali uredbo o prostorskem redu **načrtuje** v skladu z II. poglavjem tega zakona, pri čemer se spremljajoča energetska dejavnost na **območju gozda ter na vodnih in kmetijskih zemljiščih v prostorskem izvedbenem aktu načrtuje tako, da se v njem določi in grafično prikaže območje posega...**

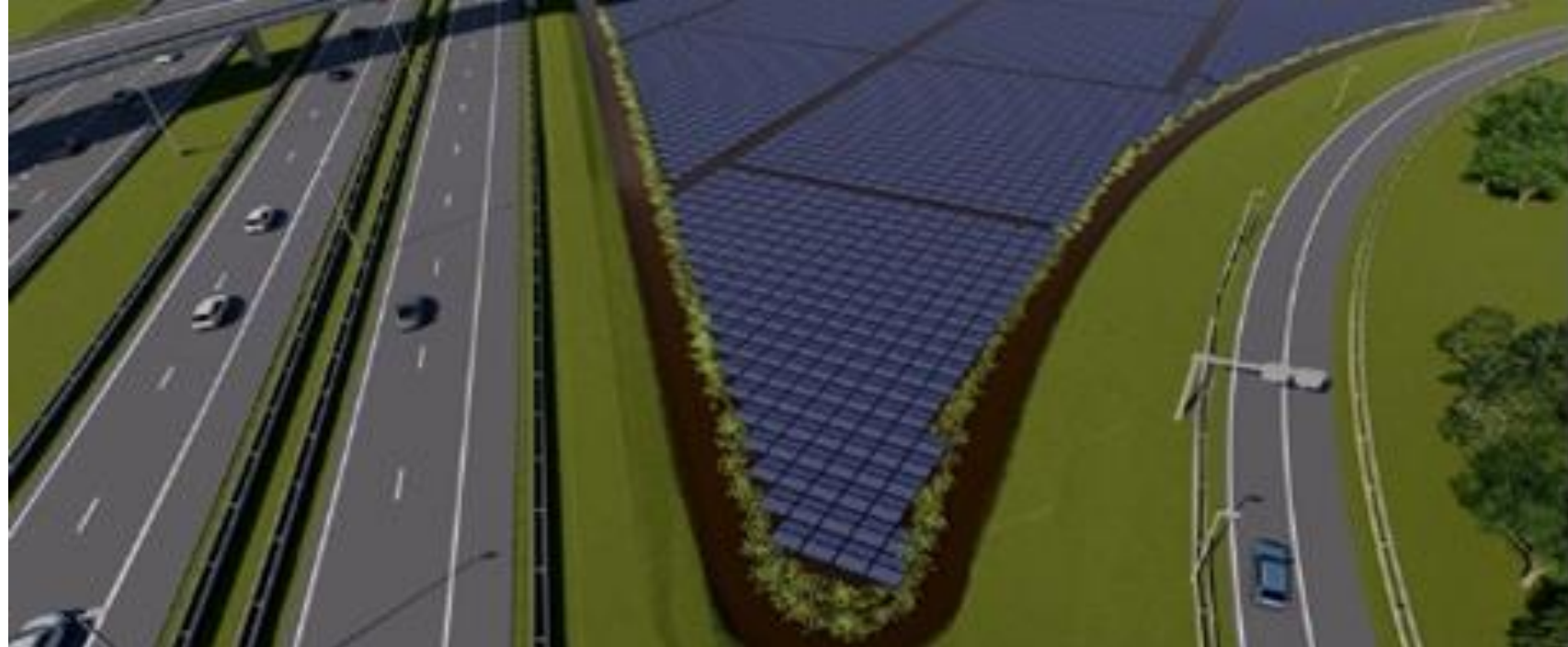
(6) Lastnik fotonapetostne naprave in vetrne proizvodne naprave, če ta več ne obstoji pa lastnik zemljišča, na katerem je ta naprava, je dolžan na svoje stroške odstraniti napravo in pri tem zagotoviti ustrezno ravnanje z odpadki, če se:

1. kadar je namenska raba prostora povezana z izvajanjem dejavnosti, ta dejavnost, ki uresničuje namensko rabo, ne izvaja ali
2. naprava ne uporablja za proizvodnjo električne energije

VI. SPREMLJAJOČA ENERGETSKA DEJEVNOST ZA POSTAVITEV OVE/SE

Odstranitev absolutnih
prepovedi

VI. SPREMLJAJOČA ENERGETSKA DEJAVNOST ZA POSTAVITEV OVE/SE

Odstranitev absolutnih
prepovedi

Le na Družmirskem (Šoštanjskem) in Velenjskem jezeru

(NE - umetna vodna in priobalna zemljišča, opuščene ojezerene gramozne jame, namakalna jezera); prostorsko načrtovanje in dovoljevanje (vodno soglasje oziroma mnenje)

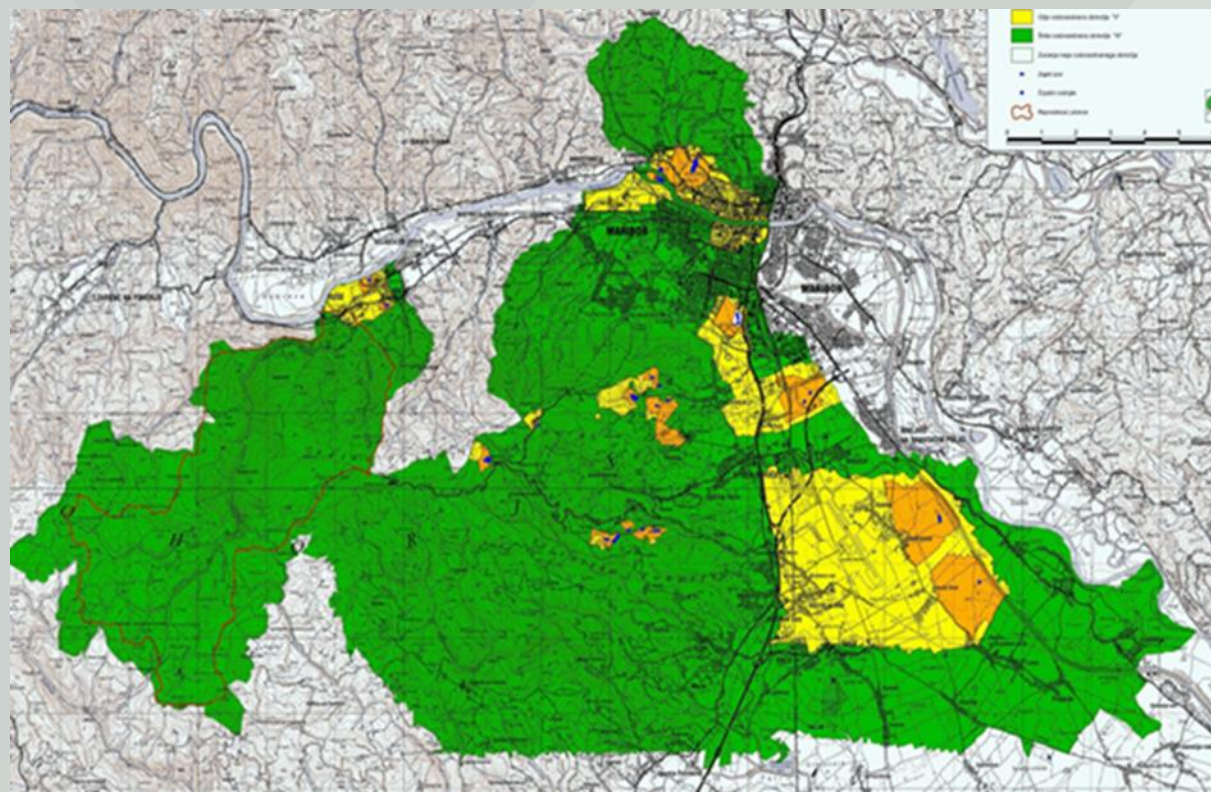

VI. SPREMLJAJOČA ENERGETSKA DEJAVNOST ZA POSTAVITEV OVE/SE

Odstranitev absolutnih
prepovedi

Širše VVO (III): vodno soglasje + zaščitni ukrepi ob
postavitvi

VI. SPREMLJAJOČA ENERGETSKA DEJAVNOST ZA POSTAVITEV OVE/SE

Odstranitev absolutnih
prepovedi

- Sočasna pridelava hrane in EE („agro-fotovoltaika“)
- s pravilno zasnovo se izboljša (ali vsaj ohrani) pridobivalni potencial zemljišč, izkoristek zemlje se poveča
- zmanjšanje učinkov suše, delna zaščita pred točo, pozebo...

Relativno strogi zakonski pogoji, za KZ po dejanski rabi:

- (1) **KZ v zaraščanju** (+ sprememba dej. rabe trajni travnik)
- (2) **trajni travnik z boniteto do 35**
- (3)* po sprejemu pravilnika - na njivah in trajnih nasadih

VI. SPREMLJAJOČA ENERGETSKA DEJAVNOST ZA POSTAVITEV OVE/SE

Odstranitev absolutnih
prepovedi

- **konstrukcija SE** mora:
 - imeti točkovne temelje,
 - omogočati obdelovanje KZ s kmetijskimi stroji, orodji in mehanizacijo, potrebnimi za obdelavo trajnega travnika
- **temelji SE** ne smejo presegati 6 % površine KZ
- **hranilnik**: ob robu KZ + zaščitni ukrepi
- obvezno predhodno **soglasje MKGP**
- po odstranitvi obvezna **vzpostavitev v prejšnje stanje**
- **pilotni projekti** (naročnik = ministrstvo, namen = strokovne podlage za predpise):
 - dopustni na vseh KZ, ne glede na PIA
 - obvezno seznanjanje MKGP

VI. SPREMLJAJOČA ENERGETSKA DEJAVNOST ZA POSTAVITEV OVE/SE

Odstranitev absolutnih
prepovedi

AKTIVNOSTI MINISTRSTEV

1. MKGP

- zaključena študija: „Tehnična določitev postavitve APV na KZ“
- preučitev potenciala/vplivov na trajnih nasadih, rastlinjaki, pašnikih...
- pregled primerjalno-pravne ureditve + strokovne literature

2. MOPE (s soglasjem MKGP)

- v pripravi je JN za nadgradnjo študije MKGP + možnost pilotnih projektov
- priprava pravilnika za postavitve nekaterih trajnih nasadih (v sodelovanju z MKGP)

HRVAŠKA (združenje „OIE Hrvatska“): študija + smernice najboljših praks

<https://oie.hr/studije/>

VI. SPREMLJAJOČA ENERGETSKA DEJAVNOST ZA POSTAVITEV OVE/SE

Odstranitev absolutnih
prepovedi

- SE in VE na območju (sedanjega) rudniškega prostora – površinskih kopov
- SE na območju zaprtih odlagališč odpadkov

VI. SPREMLJAJOČA ENERGETSKA DEJAVNOST ZA POSTAVITEV OVE/SE

Odstranitev absolutnih
prepovedi

DRUGE VSEBINE

- **VII. SPREMEMBE IN DOPOLNITVE ZAKONA O VARSTVU KULTURNE DEDIŠČINE**

ARHEOLOŠKA NAJDIŠČA: nepotrebnost kulturno-varstvenega soglasja za SE/VE na strehah

- **VIII. ENKRATNO NADOMESTILO ZA OBČINO ZA VE**

Uredba o enkratnem nadomestilu občini za spodbujanje uvajanja vetrnih proizvodnih naprav (Ur. l. RS, št. 24/24), 200.000 EUR/MW

- **IX. UREDITEV IN OBLIKOVANJE PRAVNIH RAZMERIJ V ZVEZI S POSTAVITVIJO FOTONAPETOSTNIH NAPRAV NA NEPREMIČNINE V SOLASTNINI IN ETAŽNI LASTNINI**

Postavitev na neprem. v solastnini ali na skupne dele stavbe v etažni lastnini + služnost/stavbna pravica - 75 % soglasje

- **IX. USTANOVITEV BREZPLAČNE SLUŽNOSTI ALI STAVBNE PRAVICE NA OBJEKTIH V JAVNI LASTI**

Člani skupnosti so lahko le fizične osebe, NVO in lokalna skupnost

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE, PODNEBJE IN ENERGIJO

HVALA ZA POZORNOST

